توحيد و رسالت

نَحْمَدُهُ وَ نُصَلِّي عَلَيٰ رَسُوْلِهِ الْكَرِيمِ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَانِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ رَبِّي لَا اِلَـٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ (الرعد :30)

پڙهو : **لا الہ الا اللّٰه محمد رسول اللّٰه صلي اللّٰه عليہ وسلم**

هن ڪلمي کي ”ڪلمہ طيب“ يعني ”پاڪيزه ڪلمو“ سڏيو ويندو آهي. هي اسلام جو اساسي ۽ بنيادي ڪلمو آهي.

هي اهو ڪلمو آهي جيڪو ڪافرن کي مسلمان بنائي ٿو. نياڻن کي سياڻو. جهنمين کي جنتي بنائي ٿو. ساري زندگي جا ڪفر ۽ شرڪ گناه ۽ گندايون پل ۾ ڌوئي پاڪ ڪري ڇڏي ٿو. هن ڪلمي پڙهڻ سان شيطان ڀڄي ٿو. رحمان راضي ٿئي ٿو. وڏو اجر انعام ملي ٿو. عذاب کان امن امان ملي ٿو. هي ڪلمو رب جي معرفت جا دروازا کولي ٿو. قلب کي منور ڪري ٿو. دلين جا پردا لاهي ٿو اکين کي روشن ڪري ٿو.گناهن کي ميٽي ٿو. مرڻ مهل اگر هي ڪلمو هڪ ڀيرو ڪنهن کي نصيب ٿي وڃي تہ ساه نڪرڻ سان سڌو جنت ۾ وڃي ٿو. ان مٿان حساب ڪتاب معاف ڪيا ٿا وڃن. هي پاڪ ڪلمو الله جو ذڪر آهي بلڪ سيني ذڪرن کان افضل الذڪر آهي. حضرت جابر بن عبدالله چيو تہ رسول الله ﷺ فرمايو تہ:

اَفْضَلُ الذِّكْرِ لَا اِلَـٰهَ اِلَّا اللَّهُ وَاَفْضَلُ الدُّعَاءِ الْحَمْدُ لِلَّهِ(ترمذي, ابن ماجہ)

زور ڀلو ذڪر لاالہ الاالله آهي ۽ زور ڀلي دعا الحمد لله آهي.

هي ڪلمو الله جي پسنديده ۽ پيارن ڪلامن مان آهي.

صحيح مسلم ۾ سيدنا سمرہ بن جندب کان روايت آهي, رسول الله ﷺ فرمايو : الله جو پيارو ڪلام چار جملا آهن توڪي ڪا بہ ڳالھ نہ آهي جهڙي سان شروع ڪرين , اهي آهن:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَااِلَـٰهَ اِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ اَكْبَرُ

ڪلمي طيب جا ٻہ حصا آهن هڪ حصو توحيد الاهي آهي ٻيو حصو رسالت آهي. پر هي عجيب اتفاق آهي تہ:

لا الہ الا اللّٰه	**محمد رسول اللّٰه**
ٻارهن اکر آهن.	ٻارهن اکر آهن.
ڪنهن کي ٽبڪو نہ آهي.	ڪنهن کي ٽبڪو نہ آهي.
سڀ اکر وات جي اڳئين	سڀ اکر وات جي اڳئين
حصي مان نڪرن ٿا.	حصي مان نڪرن ٿا.
ڪلمہءِ توحيد جي پڇاڙي لفظ الله جي ”ه“ تي آهي.	ڪلمہءِ رسالت جي پهرئين لفظ محمد جي ”م“ سان شروعات آهي.

جتي لفظ الله جي انتها آهي اتان اسم محمد جي ابتدا آهي وچ ۾ ڪو بہ سنڌو ۽ فرق نہ آهي.

توحيد ڇا آهي ؟ رب العالمين جل جلاله کي اڪيلو مڃڻ تہ اهو وحده لاشريڪ آهي. ان جي ذات ۽ صفات ۾ ڪو بہ ان جو ساٿي يا شريڪ نہ آهي. نہ ڪنهن کي ڄڻيائين نہ ڪنهن مان ڄائو. اهو ازلي آهي ابدي آهي. توحيد ٽن شين جو مجموعو آهي :

الله جي معرفت تہ اهو رب آهي.

زبان سان ان جي اڪيلي هجڻ جو اقرار ڪرڻ.
ان سان گڏ ٻيو ڪو شريڪ هجڻ جو انڪار ڪرڻ.
دين جو اساس ۽ بنياد توحيد آهي. توحيد کان سواءِ ڪنهن جو دين الله قبول ڪونہ ڪندو.ان عقيدي جي تعليم لاءِ رب العالمين پنهنجا پيغمبر موڪليا. آسماني ڪتاب موڪليا. رب العالمين فرمايو تہ:

وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ اِلَّا نُوحِي اِلَيْهِ
اَنَّهُ لَا اِلَـٰهَ اِلَّا اَنَا فَاعْبُدُونِ (الانبياء: 25)

اوهان کان اڳ اسان جي بہ رسول موڪليا اسان انهن طرف وحي ڪئي تہ مون کان سواءِ ڪو بہ معبود ڪونهي منهنجي ئي عبادت ڪيو.
هر نبي پنهنجي قوم کي اچي سڀ کان اول جيڪا تعليم ڏني سا اهائي هئي. اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلَـٰهٍ غَيْرُهُ (الهود: 61)

الله جي عبادت ڪيو اوهان لاءِ ان کان سواءِ ڪو بہ معبود ناهي.
ان ڳالهہ جو صرف زبان سان اقرار ڪرڻو ناهي پر دل ۾ بہ ان ڳالهہ کي تسليم ڪرڻو آهي اهو اندر ۾ بہ علم رکڻو آهي تہ:
فَاعْلَمْ اَنَّهُ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ ڄاڻ تہ الله ريءَ ڪو بہ عبادت جي لائق ناهي.(محمد:19)
پاڻ فرمايائون: مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ اَنَّهُ لَا اِلَـٰهَ اِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ
جيڪو ماڻهو مئو ۽ اهو ڄاڻي ٿو تہ الله کان سواءِ ڪو بہ عبادت جي لائق ناهي تہ اهو جنت ۾ داخل ٿيندو. (مسلم، مسند احمد)
زبان سان بہ ان ڳالهہ جو اقرار ڪري تہ دل ۾ ان ڳالهہ جو يقين رکي ذهن ۾ شڪ شبها نہ رکي. مسند احمد ۾ آهي نبي اڪرم ﷺ فرمايو:

مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَـٰهَ اِلَّا اللَّهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ صَادِقًا مِنْ قَلْبِهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ
جو ماڻهو دل جي سچائي سان شاهدي ڏيندي مُئو تہ الله کان سواءِ ڪو بہ عبادت جي لائق نہ آهي ۽ محمد الله جو رسول آهي تہ اهو جنت ۾ داخل ٿيندو.
رسالت: ڪلمي جو ٻيو حصو آهي لاالہ الاالله ڪو بہ معبود ڪونهي سواءِ الله جي. پر اهو الله ڪير آهي انجي سڃاڻ ڪيئن ملندي ماڻهن جا تہ لکين معبود جوڙيل آهن سچو خدا ڪهڙو آهي ؟ ان جي نشاندهي بہ هن ڪلمي ۾ آهي. ”محمد رسول الله“.
سچو معبود اهو آهي جنهن محمد ﷺ کي رسول بنائي موڪليو آهي.
هُوَ الَّذِي اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ
اها ذات آهي جنهن پنهنجي رسول کي هدايت ۽ حق واري دين سان موڪليو آهي تان تہ ان کي سڀ دينن مٿان غالب ڪري. (الصف: 9)
رب العالمين پنهنجي معرفت محبوب جي ذريعي ڪرائي آهي.
[illegible]
الله جي معرفت چاهيو ٿا تہ مني محمد ڪريم ﷺ کي سڃاڻو ان جي غلامي اختيار ڪيو اگر الله سان محبت جي دعوىٰ ڪيو ٿا تہ اول محبوب جو اتباع ڪيو.
قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
اي محبوب تون فرماءِ تہ اگر اوهان الله سان محبت رکو ٿا تہ پوءِ منهنجي تابعداري ڪيو الله اوهان سان محبت رکندو ۽ اوهانجي واسطي اوهان جا گناه معاف ڪندو. (آل عمران: 31)

پلي ڪو ساري زندگي لاالہ الاالله پڙهندو رهي. پر تيستائين مسلمان ڪو نہ ٿيندو جيستائين "محمد رسول الله" نہ چوندو.

رب العالمين جل جلالہ فرمايو تہ:

قُلْ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنِّي رَسُولُ اللَّهِ اِلَيْكُمْ جَمِيعًا (الاعراف:158)

اي حبيب تون فرماءِ تہ مان اوهان سڀني ڏانهن الله جو رسول آهيان

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي اُدْعُو اِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ اَنَا وَمَنْ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا اَنَا مِنْ الْمُشْرِكِينَ (يوسف:108)

اي محبوب تون فرماءِ هي آهي منهنجي واٽ (توحيد واري جنهن لاءِ سڀ نبي ماڻهن کي سڏي ويا) مان الله ڏانهن سڏيان ٿو بصيرت سان مان ۽ جن منهنجي تابعداري ڪئي ۽ الله پاڪ آهي ۽ آءٌ مشرڪن مان نہ آهيان.

اها توحيدي راهہ آهي جيڪا سهڻي سردار ﷺ سيکاري. دنيا ڪفر ۽ شرڪ جي انڌاري ۾ غلطان هئي منهنجي آقا اچي توحيدي سبق سيکاريو. توحيد جي پرچار ڪئي.

هن حبيب جي ذات سان دل لائڻي پوندي. محبوب سان عشق ۽ الفت جوڙڻي پوندي بعد ۾ توحيد جي خبر پوندي.

ڪلمہ طيب پڙهڻ جا فائدا:

- هي پاڪ ڪلمو ظاهري باطني فوائد جو جامع ۽ وڏن اسرارن ۽ رازن جو مجموعو آهي.
- هن ڪلمي جي پڙهڻ سان سينو صاف گناهہ معاف ٿين ٿا.
- هن جي پڙهڻ سان ايمان تازو ٿئي ٿو.

- هن جي پڙهڻ سان توحيد جي حقيقت کلي ٿي.
- دنيا جا ڏک غم لاهڻ لاءِ هي ڪلمو نهايت اثرائتو آهي.
- هن ڪلمي پڙهڻ وارن کي قيامت واري ڏينهن غم الم نہ هوندو.
- اگر ڪو ماڻهو ستر هزار ڀيرا اهو ڪلمو پڙهي ڪنهن ميت کي بخشي تہ پڪ سان ان جي معافي ٿي وڃي ٿي.
- هن ڪلمي پڙهڻ سان شيطان ڀڄي ٿو.
- حاسدن جو شر ۽ شرارت ٽري ٿي.
- رسول الله ﷺ جي شفاعت نصيب ٿيندي.
- الله ۽ ان جي حبيب ﷺ جي رضا نصيب ٿئي ٿي.
- ظاهري باطني عمل قبول ٿي تڏهن ٿا پون جڏهن توحيد تي قوي ايمان هجي. هي ڪلمو توحيد تي يقين جي قوت ڏئي ٿو.
- اهو ڪلمو ڪثرت سان پڙهڻ سان ڪفر ۽ شرڪ، طغيان ۽ عصيان جون پاڙون پٽجن ٿيون.
- سيني ۾ عشق ۽ ايمان، عرفان ۽ ايقان نصيب ٿئي ٿو.
- دنيا جا مصائب آخرت جا آلام معاف ٿين ٿا.
- هن ڪلمي جي ڪثرت سان باطن جا مرض جيئن رياء، حسد، بغض ڪينو ڪدورت ختم ٿين ٿا.
- طريقت جي سڀ سلسلن جي ذڪرن ۽ شغلن ۾ هن ڪلمي کي بنيادي حيثيت حاصل آهي.

مسلمانَ ڪي گهرجي تہ عمر جو شرف سجاڳي ان ڪي ائين غفلت ۾ نہ گنوائي الله جي ذڪر عبادت ۽ بندگي سان گذاري. پلي ڪان پلو قول ڪمائي. پلي ڪان پلو عمل ڪمائي.

حضرت عبدالعزيز بن لبي رواد چيو تہ جيڪو ٽن شين مان نصيحت نہ ٿو پرائي ان کي ٻئي واعظ جي تقرير ڇا اثر ڪندي؟

اسلام. قرآن ڪراڙپ.